

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Οκτώβριος 1998)

Συγγραφέας: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Οι πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού σε ολόκληρη τη χώρα κατέδειξαν, για μία ακόμη φορά, την επιτακτική ανάγκη να διαμορφωθεί μία νέα αξιόπιστη και συνεκτική δασική πολιτική. Πρωταρχικός στόχος της πρέπει να είναι η αειφόρος διαχείριση των δασών και βασικές συνιστώσες της η πρόληψη, η καταστολή και η αναδάσωση. Απαραίτητη προϋπόθεση, εξάλλου, για την επιτυχία της αποτελεί αφενός η ενεργοποίηση όλων των αρμοδίων οργάνων της Πολιτείας και αφετέρου η ουσιαστική συμβολή της κοινωνίας.

Η υπό διαμόρφωση πολιτική πρέπει να κινείται σε τέσσερις κυρίως άξονες: α) τη συμπλήρωση και τον εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης νομοθεσίας, β) την υιοθέτηση αποτελεσματικών διοικητικών πρακτικών και δράσεων, γ) την ενθάρρυνση των πολιτών, των οικολογικών οργανώσεων και των τοπικών κοινωνιών για ανάληψη πρωτοβουλιών, και δ) τη δημιουργία των αναγκαίων όρων για την επεξεργασία μίας κοινοτικής δασικής πολιτικής (και την εξασφάλιση διεθνών συνεργασιών). Πρακτικές, δράσεις, πρωτοβουλίες και μέτρα πρέπει να συναρθρώνονται, τέλος, σε ένα επιχειρησιακό σχέδιο με πρόσφορο μηχανισμό συντονισμού.

Η εμπειρία βεβαιώνει ότι οι πυρκαγιές εκδηλώνονται σε δάση που βρίσκονται κοντά σε κατοικημένες περιοχές μεγάλων ιδίως αστικών κέντρων και σε δάση που βρίσκονται μακριά από μεγάλες πόλεις, κυρίως σε δύσβατες ορεινές περιοχές. Στην πρώτη περίπτωση οι πυρκαγιές οφείλονται συνήθως στις πιέσεις που ασκούνται για την οικιστική ή άλλη αξιοποίηση περιοχών που γειτνιάζουν με μεγάλα αστικά κέντρα, ενώ στη δεύτερη έχουν συνήθως διαφορετικές αιτίες. Η πραγματικότητα αυτή πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη κατά την επεξεργασία της δασικής πολιτικής, ώστε να καταστεί δυνατή η διάσωση και η προστασία του συνόλου των δασών της χώρας.

Η εντύπωση που επικρατεί στη χώρα μας, ότι με τη θέσπιση νομοθετικών μέτρων μπορεί να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα, είναι εν μέρει μόνον σωστή. Ασφαλώς υπάρχουν πολλά περιθώρια για τη συμπλήρωση και τον εκσυγχρονισμό της δασικής νομοθεσίας και την εναρμόνισή της με το Σύνταγμα. Δεν πρέπει όμως να παραγνωρίζεται ότι και η αρτιότερη ακόμη νομοθεσία κινδυνεύει να αποβεί ατελέσφορη μπροστά στην αβελτηρία και την ανοχή των οργάνων της Πολιτείας και τις δόλιες μεθοδεύσεις οργανωμένων συμφερόντων. Η ελλιπής εφαρμογή των κανόνων δικαίου στην πράξη αποτελεί άλλωστε στην κοινωνία μας μόνιμο παθολογικό σύμπτωμα.

Γι' αυτό ακριβώς επιβάλλεται, παράλληλα, η υιοθέτηση σύγχρονων και ευρηματικών πρακτικών και δράσεων για την προστασία των δασών και την αειφορική διαχείρισή

τους. Η επιτυχία μίας νέας πολιτικής στο επίπεδο αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την σωστή ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και την αποτελεσματική αξιοποίηση του εξοπλισμού. Τη σημασία αυτής της παραμέτρου μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε καλύτερα, αν αναλογιστούμε τις αιτίες που οδήγησαν τις τελευταίες δεκαετίες στη δραματική μείωση και γήρανση των δασών μας.

Σημαντική παράμετρος μίας σύγχρονης δασικής πολιτικής είναι ασφαλώς και η *κινητοποίηση των δυνάμεων της κοινωνίας* είτε σε ατομικό είτε σε επίπεδο οικολογικών ή άλλων οργανώσεων είτε στο επίπεδο τοπικής κοινωνίας. Η συμβολή τους σε κάθε ανάλογη προσπάθεια θα έχει πολλαπλές θετικές επιπτώσεις τόσο για την προστασία των δασών όσο για την αποκατάστασή τους, θα συμβάλλει δε στη διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης και την ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Η διατήρηση του δασικού μας πλούτου δεν αποτελεί πια, ενόψει της συντελούμενης κοινοτικοποίησης και διεθνοποίησης σε όλες σχεδόν τις περιοχές της ζωής μας, εθνική μόνον υπόθεση. Θα ήταν, γι' αυτό, ιδιαίτερα ευπρόσδεκτη μία πρωτοβουλία που θα αποσκοπούσε στην επεξεργασία μίας ολοκληρωμένης πρότασης *κοινοτικής δασικής πολιτικής με γνώμονα τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής αλληλεγγύης*. Η αξιοποίηση τεχνογνωσίας και πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα μέλη της μπορεί αναμφίβολα να συμβάλλει στην αντιμετώπιση πολλών επιμέρους προβλημάτων.